

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm, In Tertiam Partem
Divi Thomae. Tomi Qvinque**

Mysteria Vitæ Christi, Et Utrivsqve Adventvs Eivs Accurata Disputatione Ita
complectens, vt & Scholasticæ doctrinæ studiosis, & Diuini verbi
Concionatoribus vsui esse poßit

Suárez, Francisco

Moguntiaë, M.DC.XVI.

1 V. B. Virgo in prima sanctificatione acceperit consummatam gratiam, aut
in quo perfectionis gradu.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94022)

COMMENTARIUS.

Intentio D. Thom. in hoc articulo fuit disputare, an Ioannes Baptista, & Hieremias fuerint sanctificati in vtero. De qua re disputatione præcedenti, ad demonstrandam Virginis sanctificationem, satis diximus. Addit verò, & meritò D. Thom. de nullo alio credendum esse fuisse in vtero sanctificatum. Est enim præter generalem regulam sacre Scripturæ, à qua nullus excipiendus est sine eiusdem Scripturæ, vel Ecclesiæ sufficienti autoritate. Quod vero hic attigit D. Thom. de Ioanne Baptista, an in vtero matris vsum rationis habuerit, in sequenti disputatione differendum erit.

DISPUTATIO IV.

In octo Sectiones distributa.

De perfectione primæ sanctificationis Beate Virginis.

On agimus de perfectione essentiali constat enim gratiam sanctificantem Virginis, eiusdem rationis fuisse cum gratia, quæ alijs communicatur, vt per se notum est, & ex ijs, quæ de gratia Christi supra dicta sunt, facile ostendi potest. Disputamus ergo de perfectione veluti accidentaria huius sanctificationis, quæ consistere potest, vel in intentione, vel in statu talis gratiæ, vel in extensione, seu multitudine gratiarum, & virtutum, vel in effectibus, quos per talem gratiam perficere potuit, vel denique in modo obtinendi talem gratiam per proprium actum, vel dispositionem. De quibus omnibus sigillatim dicemus. Et quauis hoc loco præcipue de prima sanctificatione sermo sit, si quid tamen occurrerit, quod ad reliquum vitæ tempus pertineat, & breuiter expediri possit, breuiter erit quæ per transennam expendendum.

SECTIO I.

Virum B. Virgo in prima sanctificatione accepit consummatam gratiam, aut in quo perfectionis gradu.

Primum omnium certum existimo gratiam Virginis in prima sanctificatione non fuisse consummatam. Probatur, quia gratia dicitur esse consummata in statu gloriæ. B. autem Virgo à principio fuit in statu viatoris, non comprehensoris. Hoc enim fuit singulare privilegium animæ Christi, vt omnes Theologi docent, & meritò. Quia illi soli fuit gloria connaturalis ratione vnionis, statum autem viatoris non propter se, sed propter nos habuit. Virgo autem per se, & propter se fuit viatrix, vt sibi gloriam mereretur, quàm connaturalē non habebat, & idēd, dum fuit in via, non comprehendit. Et confirmatur, quia B. Virgo per fidem ambulauit iuxta illud, Beata quæ credidisti, Luc. 1. non ergo fuit in termino. Et hæ rationes probant non solum de prima sanctificatione, seu de primo instanti, sed etiam de toto tempore vitæ mortalis. Primum ante filij conceptionē. Quia non decuit aliquā animam videre Deum ante animam Christi. Deinde ante mortem eiusdem Christi, quia non decuit aliquam animam præter animam Christi videre Deum, ante oblatam satisfactionem pro tota natura. De reliquo verò tempore solum probari potest ex ratione viatoris. Probant autem dictæ rationes, Beatam Virginem non fuisse simpliciter in termino, quandiu in corpore mortali vixit. An verò interdum in raptu, seu ad breue tempus viderit Deum, dicemus infra.

Secun-

3. Præterea, Iob de se dicit Iob 31. Ab infantia creuit mecum miseria, & de vtero egressa est mecum. Nec tamen propter hoc dicimus eum sanctificatum in vtero: ergo neque etiam Ioannem Baptista, & Hieremiam cogimus dicere sanctificatos in vtero.

Sed contra est, quod dicitur de Hieremia, Hiere. 1. Antequam exires de ventre, sanctificauit te. Et de Ioanne Baptista dicitur Luc. 1. Spiritu sancto replebitur adhuc ex vtero matris suæ.

Respondeo dicendum, quod Ang. In Epistola ad Dardanum, dubiè videtur loqui de horum sanctificatione in vtero. Potuit enim exultatio Ioannis in vtero (vt ipse dicit) esse significatio rei tantæ (scilicet quod mulier esset mater Dei) à maioribus cognoscenda, non à paruulo cognita: vnde in Euangelio non dicitur, credidit infans in vtero, sed exultauit. Videmus autem exultationem non solum paruulorum, sed etiam pecorum esse: sed hæc inusitata exiit, quia in vtero, & ideo, sicut solent miracula fieri, facta est diuinitus in infante, non humanitus ab infante. Quamquam etiam si vsque ad id est in illo puero acceleratus vsum rationis, & voluntatis, vt intra viscera maternam posset agnoscere, credere, consentire ad quod in alijs paruulis ætas expectatur, vt posuit, & hoc in miraculis habendum puto diuina potentie. Sed quia expressè in Euangelio dicitur, quod Spiritu Sancto replebitur adhuc ex vtero matris suæ, & de Hieremia expressè dicitur: Antequam exires de vulua, sanctificauit te: asserendum videtur eos sanctificatos in vtero, quamuis in v-

tero vsum liberi arbitrij non habuerint (de quo Augustin. questionem mouet sicut etiam pueri, qui sanctificantur per Baptismum non statim habent vsum liberi arbitrij. Nec est credendum aliquos alios sanctificatos esse in vtero, de quibus Scriptura mentionem non facit, quia huiusmodi privilegia gratiæ, quæ dantur aliquibus præter legem communem, ordinantur ad vtilitatem aliorum (secundum illud 1. Corinth. 12. Vnicuique datur manifestatio Spiritus ad vtilitatem) quæ nulla proveniret ex sanctificatione aliorum in vtero, nisi Ecclesiæ innotesceret. Et quamuis iudiciam Dei non possit ratio assignari, quare, scilicet, huic & non alijs hoc munus gratiæ conferat: conueniens tamen videtur fuisse virumque dictorum sanctificari in vtero ad præfigurandam sanctificationem per Christum faciendam. Primo quidem per eius passionem, secundum illud Hebr. Vltim. Iesus, vt sanctificaret per suum sanguinem papalem, extra portam passus est: quam quidem passionem Hieremias & verba, & mysterijs aperitissime prænuñciauit, & suis passionibus expressissime præfigurauit. Secundo per Baptismum. 1. ad Corinth. 6. Sed abluti estis, sed sanctificati estis. Ad quem quidem baptismum Ioannes suo Baptismo homines preparauit.

Ad primum ergo dicendum, quod B. Virgo quæ fuit à Deo electa in matrem, ampliorem sanctificationis gratiam obtinuit, quam Ioannes Baptista, & Hieremias, qui sunt electi vt speciales præfiguratores sanctificantis Christi. Cuius signum est, quod B. Virgini præstitum est, vt de cætero non peccaret, nec mortaliter, nec venialiter: alijs autem sanctificatis creditur præstitum esse, vt de cætero mortaliter non peccarent, diuina eos gratia protegente.

Ad secundum dicendum, quod quantum ad alia potuerunt Sancti esse Christo coniunctiores, quam Hieremias, & Ioannes Baptista, qui tamen fuerunt coniunctissimi quantum ad expressam figuram sanctificationis ipsius, vt dictum est.

Ad tertium dicendum, quod miseria, de qua Iob loquitur, non significat virtutem infusam, sed quandam inclinationem naturalem ad actum huius virtutis.

Secundò hic sequitur Virginem non accepisse in prima sanctificatione gratiam summè intensam, quàm habitura erat, quia accepit gratiam viatoris: de cuius ratione est, vt possit augeri. Est enim principium merendi, meritum autem est causa augmenti. *Iustorum enim semita, quasi lux splendens procedit, & crescit vsque ad perfectum diem.* Prouerb. 4. Quæ ratio procedit non solum de primo instanti, sed de quolibet alio tempore vitæ mortalis, quanquam nonnulli negare hoc tentauerint de tempore post conceptionem filij sed sine vlla probabilitate, vt infra ostendam.

Prou. 4.

Tertiò addo in prima sanctificatione fuisse datam Virgini intensiorem gratiam, quàm vlli hominum, vel Angelorum in sua prima sanctificatione. Si hæc comparatio fieret cum sola prima sanctificatione aliorum infantium, esset clarissima, existimo enim, etiam Ioannem Baptistam, perfectiorem gratiam, seu intensiorem accepisse in vtero matris, quàm omnes paruulos, cum sanctificantur, etiam si innocentes martyres includamus. Tum quia de illo dictum est; *Spiritu Sancto replebitur, &c.* & alibi, *non surrexit maior Ioanne Baptista*, quod de prima sanctificatione à multis exponitur: tum etiam quia singulari modo, & privilegio, & ad munus altissimi fuit sanctificatus: certum est autem tantò excellentius fuisse sanctificatam Virginem, quàm Ioannem, quanto eius dignitas fuit maior, vt Diuus Thomas artic. 6. ad primum loquitur. Comparatio autem facta generalior est respectu omnium hominum & Angelorum. Et hæc existimo esse mentem D. Thom. hic artic. 5. tractat enim ibi (vt notauimus) de prima sanctificatione Virginis, & docet in ea datam illi esse plenitudinem gratiæ, quàm plenitudinem per comparationem ad alios explicat, quia scilicet, post Christum sanctior præ cæteris effecta est. Ratio etiam eius hoc conuincit, quia scilicet præ cæteris coniunctior fuit Verbo, & Christo, qui est fons gratiæ. Nec refert, quod in primo instanti nondum haberet illam coniunctionem, satis est enim habuisse ordinem ad illam ex diuina prædestinatione. Vnde propter hunc finem sanctificata est, & veluti ad hanc formam paulatim disposita, & idèd tantò perfectius initium habuit, quântò terminus, & finis altior futurus erat: tantoque melius disposita est, quântò propter meliorem formam: tantò denique meliora iacta sunt fundamenta, quântò ædificium altius erigendum erat. Et confirmatur quodam principio supra posito, nullum donum gratiæ collatum esse puræ creaturæ, quod simili, vel perfectiori modo non fuerit datum Virgini, sed sanctificari à principio cum tanta gratiæ intensione, vel perfectione est magnum beneficium, & gratiæ donum, ergo perfectius datum est Virgini, quàm cæteris omnibus. Secundò ab effectu declarari hoc potest, quia ex vi huius primæ gratiæ, B. Virgo confirmata est in bono & caruit omni propensione ad malum, (vt infra dicemus) hic autem effectus, vt perfectio & connaturali modo fiat, magnam gratiæ intensiorem, & perfectionem requirit. Vnde ex hoc effectu, perfectissimo modo fuisse Virginem sanctificatam colligunt Bernard. epist. 174. & Laurent. Iustina. ser. de Natiuit.

Gratia Virginis in prima sanctificatione quam intensiorem fuit.

Bernard.
Laurent.
Iustina.
Gratia Virginis in prima sanctificatione intensiorem, quam summam, & consummatam gratiam Angelorum, & hominum.
Psal. 86.

Quartò addo, pium & verisimile esse credere, gratiam Virginis in prima sanctificatione intensiorem fuisse, quàm supremam gratiam, in qua consummantur Angeli, & homines. Solet ad hanc veritatem accommodari illud Psal. 86. *Fundamenta eius in montibus sanctis*, quia fundamenta sanctitatis Virginis posita fuerunt, vbi alij sancti consummantur. Quia diligit Dominus portas Sion, super omnia tabernacula Iacob, neque mirum, quia altissimus, qui illam fundauit, in ea altus est homo. Licet enim in mystico sensu argumentari, præsertim cum ecclesia huiusmodi scripturas Virgini accommodet, Et in eundem sensum videtur Gregor. libr. 1. Reg. cap. 1. explicare illud Isa. 2. *Et erit preparatus mons domini in vertice montium.* Potest, inquit, huius montis nomine Beatissima Virgo designari, &c. in vertice autem montium fuisse intelligi potest, quia gratia, quæ in alijs fuit finis & terminus, illi initium, ac fundamentum fuisse videtur. Ratio verò propria huius conclusionis fumenda est ex D. Thom. hic, quia scilicet Beatissima Virgo coniunctissima fuit Verbo. Quam rationem Caietanus existimat non procedere respectu Angelorum, quia illi (inquit) erant coniunctiores Deo ratione beatitudinis: sed immèdè, nam D. Thom. loquitur de coniunctione alterius ordinis, secundum dignitatem matris, & ex hac infert maiorem coniunctionem in genere gratiæ. Potest autem amplius hæc ratio explicari ex Laurentio Iustiniano dicto sermon. de Natiuita. Virg. Quia Beata Virgo in instanti suæ sanctificationis plus amabatur à Verbo, quàm vllus Angelus vel homo, sed gratia respondet amor, & est quasi obiectum eius, ergo maior gratia illi data fuit, quàm haberent Angeli, etiam beati. Maior patet, quia ex illo instanti amabat illam Verbum, vt futuram sui matrem. Totus autem hic amor debetur matri, & tota hæc perfectio gratiæ optimè quadrat cum tanta dignitate. Vnde eleganter Petrus Damian. sermo. de Annunciat. dixit. *Attende Seraphin, & videbis, quid quid maius est minus Virgine, solum: que opificem opus istud supergredi.* Et S. Vincent. Ferrer. sermon. 1. de Natiuitat. Mar. aperte idem sentit, dicens, fuisse sanctificatam Virginem in vtero matris, supra omnes sanctos, & supra omnes Angelos, accommodans illud Psal. 41. *Fluminis imperius latificat civitatem Dei.* D. Bernard. sermon. de Natiuitat. Mariæ, & clarius Damasceus solum dicunt Beatam Virginem, etiam ante filij conceptionem fuisse Angelis præstantiorem. Quia licet nondum in re ipsa esset mater effecta, tamen iam erat ad hanc dignitatem destinata, & ipsamet persona Verbi illam amabat, & sanctificabat, vt personam ad se valde pertinentem, & futuram matrem suam. Quæ ratio etiam de prima sanctificatione procedit.

Greg. Pap.
Isai. 2.
D. Thom.
Caiet.
Laurent. Iust.
Petr. Dam.
Vincent. Ferr.
Psal. 41.
Bernard.
Damasce.
Obiectio.
Caiet.
Responsio.

Sed contra, quia gratia viatoris nunquam potest in intensione æquari gratiæ comprehensæ. Propter hoc fortasse principium Caiet. hic artic. 5. negat hanc conclusionem. Sed existimo illud esse valde falsum (vt latius in materia de gratia, & charitate disputatur) aliàs dicendum esset Beatam Virginem, etiam in fine vitæ suæ, non habuisse intensiorem gratiam, quàm in fians haberet in celo, quod est incredibile, & plane falsum. Quin potius probabilissimum est, habitualem gratiam præsertim quæ est in essentia animæ, intrinsecè non mutari in patria, quia idem numero habitus charitatis, & gratiæ manet, atque ad eadem intensio quantum ad gradus in hac vitæ receptos, qui fortasse in vno, & eodem non augentur ultra terminum in via acquisitum, præsertim si homo in via accepit omne augmentum suis meritis debitum. Quod si fortasse respectu eiusdem, gratia fit intensior in patria, quàm in via, illud tamen, quod additur, non potest esse semper maior intensio gradus, quàm fit in viatore habente perfectissimam, & intensissimam merita, cui ex vi illius gratiæ, quam habet in via, debetur maior gloria, quàm sit in multis beatis, & hoc sensu negari non potest, quin gratia viatoris sit interdum intensior, licet perfectio status beatifici, alia ratione sit excellentior. Et eodem sensu dicimus primam gratiam Beatæ Virginis fuisse intensiorem, quia ex vi eius, si cum illa sola transiret ad patriam, maiorem, quàm vllus Angelorum gloriam fuisset habitura, & in hoc dubio nobiscum sentit Medina hic artic. 5. qui piè & doctè D. Thomam interpretatur.

S E